11798 - Boşanan Bir Kimse Eşine Nasıl Geri Döner

Soru

Bir kimse evlenirken ailesinin rızası ve onayı alır. Peki, bir karı koca ayrıldıktan sonra tekrar birleşmek istediklerinde de ailelerinin onayını almak ve evlilik sürecini baştan yaşamak zorunda mıdırlar?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Eğer bir erkek, hanımını boşamışsa ve bu boşama ilk veya ikinci talâk ise, kadının da hâlâ iddet süresi devam ediyorsa –yani eğer hamile ise doğum yapmamış ya da üç adet dönemi henüz geçmemişse– bu durumda erkek, "Seni geri aldım", "Seni nikâhımda tutuyorum" gibi sözlerle veya geri dönme niyetiyle cinsel ilişki kurmak suretiyle hanımını ric'î (dönülebilir) bir şekilde boşadığı eşine geri dönebilir. Böylece geri alma (rucû) gerçekleşmiş olur.

Bu durumda yapılması sünnet olan şey, bu rucû işlemini iki adaletli şahidin huzurunda gerçekleştirmektir. Zira Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

"*Onlar (boşanan kadınlar) iddetlerinin sonuna vardıklarında ya onları maruf (güzel bir şekilde) tutun ya da maruf ile bırakın. Ve içinizden iki adaletli kişiyi şahit tutun.*"
(Talâk Suresi, 2. Ayetten)

Böylece geri alma işlemi tamamlanmış olur.

Ancak eğer kadın, iddet süresini tamamlamışsa artık eşler birbirlerine dönmek istiyorlarsa yeni bir nikâh akdi yapmaları gerekir. Bu durumda erkek, diğer bütün erkekler gibi, eski eşini tekrar babası veya vasisi aracılığıyla ister. Kadın ve velisinin rızasıyla, üzerinde anlaşılmış bir mehir karşılığında, iki adil şahit huzurunda nikâh akdi yapılır ve böylece evlilik tekrar geçerli olur.

Fakat eğer erkek, eşini üçüncü kez boşamışsa –yani bu son ve kesin boşama ise–, kadın artık bu erkeğe helâl olmaz, ta ki başka bir erkekle sahih bir evlilik yapıp bu yeni kocasıyla gerçek bir evlilik hayatı yaşayıp (cinsel ilişki kurup), sonra ya boşanarak ya da onun vefatıyla bu evlilik sona erene kadar.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

"*Eğer bir daha boşarsa, kadın başka bir kocaya varmadıkça artık ona helâl olmaz.*"
(Bakara Suresi, 230. Ayet)

Bu noktada dikkat edilmesi gereken çok önemli bir husus şudur: Eşine tekrar helâl olsun diye bir erkekle göstermelik bir evlilik yapması, yani onunla evlenip sonra hemen ayrılma niyetiyle bu işi tertiplemek, haramdır ve büyük günahlardan sayılır. Bu tür bir davranış, Peygamber'in (sallallahu aleyhi ve sellem) lanetlediği işlerdendir:

"*Allah, hîleli evliliği yapan erkeğe (muhallil) ve onun için bu işi yaptıran erkeğe (muhallal leh) lanet etmiştir.*"

Bkz. Şeyh Abdülaziz b. Baz, *Fetâvâ et-Talâk*, cilt 1, s. 195–201.